

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Teze diplomové práce

Instituce pro trávení volného času mládeže do 18 let

Bc. Kristýna Michalčínová

© 2017 ČZU v Praze

Souhrn

Tato diplomová práce charakterizuje a analyzuje vybranou instituci pro trávení volného času dětí a mládeže v Karlových Varech. Je rozdělena na dvě části, teoretickou a výzkumnou část.

V teoretické části jsou charakterizovány základní pojmy celé problematiky, přesněji pojem volný čas, jeho vznik, historie, funkce, aspekty a faktory, které ovlivňují trávení volného času. V dalších kapitolách jsou vymezeny pojmy děti a mládež, instituce pro trávení volného času, výchova mimo vyučování a také možnosti financování volnočasových aktivit.

Ve výzkumné části je analyzována vybraná volnočasová instituce, Dům dětí a mládeže Karlovy Vary. Cílem této části je zjistit, zda si instituce plní svá veřejná poslání. V závěru této práce je doporučení, jak vylepšit činnost tohoto zařízení.

Klíčová slova: volný čas, děti a mládež, instituce, výchova mimo vyučování, volnočasové aktivity, financování, zájmová činnost, bezpečnost při volnočasových aktivitách

Cíl práce

Cílem mé diplomové práce je analýza zvolené instituce pro trávení volného času dětí a mládeže v Karlových Varech. Výsledky této analýzy nám ukáží, zda si instituce plní svá poslání, za kterými byly založeny a zda má pro tento účel dostatek finančních prostředků. Pokud dojde k závěru, že instituce svá poslání neplní, navrhu doporučení vedoucí k nápravě.

V teoretické části zpracuji teoretické poznatky, které použiji pro vlastní výzkum. Tyto poznatky budu čerpat z odborné literatury, právních předpisů a internetových zdrojů.

Hlavním cílem výzkumné části je vymezení instituce poskytující volnočasové aktivity v Karlových Varech a u mnou zvolené instituce posoudit, zda a v jaké míře si plní svá veřejná poslání.

Metodika práce

V teoretické části zahrnuje metodika zpracování odborných textů studium právních předpisů a odborných textů, které souvisí s problematikou trávení volného času mládeže. Informace, které budou tímto studiem získány, budou následně využity k tvorbě vlastního

výzkumu. Získaná data dále poslouží k rozboru instituce dle konceptu Malinowského, na základě kterého bude posouzeno, zda je poslání dané instituce plněno.

Závěry a doporučení

V úvodu této diplomové práce byl vytyčen cíl, který měl hodnotit činnost Domu dětí a mládeže v Karlových Varech a zjistit, zda si vybraná instituce plní svá poslání a naplňuje cíle.

Výzkumná část byla zpracována pomocí analýzy dle Bronislawa Malinowského. Z výsledků této analýzy je patrné, že vybraná instituce plní svá poslání a naplňuje své cíle. DDM v Karlových Varech je největší institucí pro trávení volného času v tomto městě pro všechny věkové kategorie. Poplatky za jednotlivé kroužky jsou v porovnání s ostatními institucemi minimální, proto mohou tuto instituci navštěvovat i jedinci ze sociálně slabších rodin.

Především díky zkušeným zaměstnancům splňuje instituce, v průběhu celého roku, funkci sportovní, hudební, společenskou a estetickou. Organizace nabízí zájmové činnosti všem věkovým kategoriím, především děti se právě díky DDM mohou naučit, jak správně trávit svůj volný čas, cílem DDM je rozvíjet jejich dovednosti a talent. Pomáhá dětem rozvíjet sebevědomí, sebehodnocení, ale také jim pomáhá zvládat stres, řešit své problémy samostatně bez pomoci návykových látek.

Nabídka kroužků ve vybrané instituci je velice pestrá a je obměňována dle současných trendů. Největší zájem je o sportovní a taneční aktivity. Ceny za jednotlivé kroužky si stanovuje vybraná organizace sama. Musí zde přihlížet k tomu, jaké jsou celkové finanční náklady na zájmovou činnost. V průměru se cena za kroužek pohybuje okolo 800 Kč. V této oblasti není DDM co vytknout, jelikož z nabídky zájmových činností si může vybrat opravdu každá věková kategorie.

DDM Karlovy Vary se řídí pracovním řádem, zřizovací listinou, organizačním řádem, plánem činností na celý rok, provozním, požárním a vnitřním řádem, traumatologickým plánem, směrnicemi a zřizovací listinou. Tyto dokumenty obsahují postupy pro provoz instituce. Žádné pochybení v těchto dokumentech nebylo zjištěno.

Co se týče personální stránky instituce, je zde zaměstnáno 14 zaměstnanců + 95 externích pedagogických i nepedagogických pracovníků. Instituce si nemůže sama určit,

kolik zaměstnanců bude mít, protože mzdy a odměny jsou financovány z Karlovarského kraje. Tento počet je naprosto dostačující a z této stránky zde také nemám co vytknout.

DDM v Karlových Varech čerpá finanční prostředky z vlastní činnosti, na mzdy zaměstnanců od Karlovarského kraje a na provoz DDM od zřizovatele města Karlovy Vary. Tyto finance stačí na pokrytí potřeb DDM. S těmito prostředky organizace hospodárně nakládá a efektivně je využívá. Vybavení, které se v objektu nachází je kvalitní, moderní, na vysoké úrovni a je vyhovující pro účely DDM. Veškeré prostory splňují hygienické, bezpečnostní a protipožární předpisy. Ani ve vybavení a zařízení DDM jsem nenašla žádné nedostatky.

Pro zlepšení současného stavu bych doporučovala Domu dětí a mládeže vybudovat multifunkční hřiště u hlavní budovy na Čankovské, což je téměř v centru města. Toto by bylo výhodou pro většinu dětí z hlediska dostupnosti a také z časového hlediska, jelikož dojíždění mnohdy zabere mnoho času. Jako hlavní přínos multifunkčního hřiště vidím také zatraktivnění možností trávení volného času v Karlových Varech.

V tomto případě tato aktivita z prostředků EU podpořit nejde vůbec, takže zbývají národní zdroje. Ty můžeme rozdělit na dotace ministerstev, státních fondů a krajů. V našem případě může být aktivita DDM podpořena nejspíš dotací z MŠMT. Dále by tato aktivita mohla být podpořena z krajských dotací. Tady je problém, že každý kraj si své dotace připravuje sám a je tedy na něm jak podporu vymezí. Ještě jsou dotace obcí (měst) a různých společností jako je např. ČEZ. I tam je možné se obrátit.

Zjednodušeně bych mohla říci, že evropskou dotaci na takovou aktivitu není možné získat vůbec. Možnosti jsou tedy jen MŠMT, kraj, obec nebo např. ČEZ. Také bych doporučila zainteresovat rodiče na žádostech o dotace, jelikož je možné, že se mezi nimi najde schopný poradce.

8 Závěr

V dnešní době je téma této diplomové práce – Instituce pro trávení volného času mládeže do 18 let velice aktuální a to z toho důvodu, že dnešní moderní doba je velice uspěchaná a přináší na trh velké množství nové techniky, což způsobuje nezáměrně většiny mladistvých aktivně trávit volný čas. Dalším důvodem je nedostatečná motivovanost rodičů a nedostatek času na své potomky z velké pracovní vytíženosti. Proto se většina rodičů snaží vyhledat organizace pro vhodné trávení volného času jejich dětí.

Děti a mládež, které nemají pravidelně organizovaný volný čas, jsou ohroženy sociálně patologickými jevy, např. alkohol, kouření, drogy. Dále může dojít mezi spolužáky k šikaně a to z důvodu, že se děti nudí. Tyto jevy mohou negativně ovlivnit celý život dítěte. Je proto nutné naučit děti správně využít volný čas, podporovat je v zálibách, které je baví a zajímat se o tyto aktivity. V dnešní době se ale bohužel nachází mnoho rodin, které nemají dostatek finančních prostředků na podporu volnočasových aktivit svých dětí. Existují však i méně finančně náročné aktivity, které mohou využívat děti z finančně slabších rodin.

Hlavním cílem této práce bylo provést analýzu vybrané instituce pro trávení volného času mládeže, zhodnotit, zda plní svá poslání a má dostatek finančních zdrojů a zda nabízí dostatečné množství zájmových kroužků. Tato diplomová práce byla rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou.

V teoretické části jsem vymezila základní pojmy volného času a jeho vznik a vývoj, možnosti volnočasových aktivit, funkce a aspekty volného času, dále financování či bezpečnost, děti a mládež jako sociální skupina, institucí na trávení volného času, faktorů ovlivňující volný čas, duševní zdraví a výchova. Využila jsem poznatky z internetových zdrojů a odborné literatury.

V praktické, neboli analytické části jsem se rozhodla charakterizovat a analyzovat Dům dětí a mládeže v Karlových Varech, jeho základní informace a údaje. Podle Bronislava Malinowského byla použita analýza instituce podle její zájmové činnosti, podle skladby personálu, norem a směrnic a hmotného zajištění. Tyto informace jsem získala z pozorování, z terénního výzkumu, studiem dokumentů, finančních výkazů a výročních zpráv a z internetových zdrojů.

Dále byla v této části provedena SWOT analýza, na základě které jsem došla k závěru, že instituce plní svá poslání, silné stránky a příležitosti převažují nad slabými stránkami a hrozbami. Byly ovšem odhaleny i malé nedostatky, které je důležité minimalizovat, ale dle mého názoru nemohou nějakým výrazným způsobem chod této velké a úspěšné instituce. Pro vylepšení této instituce jsem navrhla vybudování vlastního multifunkčního hřiště.

Seznam použitých zdrojů

HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J. Pedagogické ovlivňování volného času, současné trendy

HINEŠOVÁ, G., BAVERSTOCKOVÁ, A., Nebojte se vychovávat. Praha: Ikar, 2007

HOFBAUER, B., *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004

HORKÁ, H., *Výchova pro 21. století*; Brno: Paido, 2000

JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007

JANIŠ, K. *Úvod do problematiky volného času*. 1. vyd. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2009

KNOTOVÁ, D., *Pedagogika dimenze volného času*. Brno: Paido, 2011

KRAUS, B., *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008

KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V., *et al. Člověk – prostředí – výchova*. Brno: Paido

MALINOWSKI, B. *Vědecká teorie kultury*, Bohuslav Kunc. Brno: Krajské kulturně osvětové středisko v Brně, 1968

MATĚJÍČEK, Zdeněk, POKORNÁ, Marie. *Radosti a strasti: Předškolní věk, mladší školní věk, starší školní věk*. 1. vydání. Jinočany: H+H, 1998

PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, 2002

PÁVKOVÁ, J., HÁJEK, B., HOFBAUER, B., HRDLIČKOVÁ, V., PAVLÍKOVÁ, A. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, 2008

PÁVKOVÁ, J. a HÁJEK B. *Školní družina*. Vydání 1. Praha: Portál, 2003

REUYSOVÁ, E., Jak s dětmi trávit volný čas. Praha: Portál, 2000

SCHNEIDEROVÁ, Hana a kol. *Teorie školní a mimoškolní výchovy*. 1. vydání. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988

SPOUSTA, V., *Metody a formy výchovy ve volném čase*. Brno: Pedagogická fakulta, 1996

SPOUSTA, V., *Teoretické základy výchovy ve volném čase*. 1. Vyd. Brno: MU, 1994

ŠVIGOVÁ, Milada. *Volný čas a my*. Praha: Svobodné slovo, 1967

VORLÍČEK, CH., *Úvod do teorie výchovy*. 1. vyd. Praha: SPN, 1984

Internetové zdroje

Dům dětí a mládeže Karlovy Vary [online] 2016 [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: WWW: <http://www.ddmkv.cz/dokumenty-ddm>

Soukromý neziskový sektor [online] 2016 [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: WWW: <http://www.czso.cz/Statistiky/obyvatelstvo/vyber-parametru>

Diagnostický ústav [online] 2016 [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: WWW: <http://socialni-prace.webnode.cz/diagnosticky-ustav/>

Možnosti financování volnočasových aktivit [online] 2016 [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: WWW: <http://www.google.cz/url?url=http://www.mvcr.cz/soubor/03-04-pdf.aspx&usg=AFQjCNFjBzdvc7mW9J-08K8MHbd7vQQiew>

Obyvatelstvo města Karlovy Vary [online] 2016 [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: WWW: www.czso.cz

Přehled školních zařízení v Karlových Varech [online] 2016 [cit. 2016-02-18]. Dostupné z: WWW: www.wikipedia.cz

Školné pro rok 2015-2016[online] 2016 [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: WWW:

http://www.zusad.cz/?page_id=570

Poloha města Karlovy Vary [online] 2016. Dostupné z: WWW:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Port%C3%A1l:Karlovy_Vary#/media/File:Karlovy_Vary_CZ_location.png